

**ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
κ. ΓΙΑΝΝΑΚΗ Α. ΟΜΗΡΟΥ ΣΤΗ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟ
ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940.**

Ὁ Ἑλληνισμὸς στρέφει αὐτὲς τὶς μέρες τὴν καρδιά καὶ τὴ σκέψη του σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς μακραίωνης πορείας τοῦ Ἑθνους. Μαζὶ καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κύπρου, ὁ ὁποῖος διανύει σήμερα τὴν πιὸ κρίσιμη, ἴσως, φάση τῆς ἱστορικῆς του πορείας. Τιμοῦμε τὴν ἐπέτειο τοῦ ἔνδοξου ΟΧΙ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, τὴν κορυφαία αὐτὴ ἀνάταση τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὅχι μὲ διάθεση θριαμβολογίας ἀλλὰ προβληματισμοῦ.

Αὐτὸς εἶναι ἄλλωστε καὶ ὁ σκοπὸς τῶν ἐθνικῶν ἐπετείων. Νὰ βαφτιστοῦμε στὰ νάματά τους, μὲ διάθεση στοχασμοῦ καὶ περισυλλογῆς, γιὰ νὰ ἀντλήσουμε τὸ φανερὸ ἢ μυστικὸ τους μήνυμα, νὰ βιώσουμε τὸ ἱστορικὸ τους δίδαγμα καὶ νὰ προσδιορίσουμε ὑπεύθυνα τὸ δικό μας χρέος, τὶς δικές μας εὐθύνες. Γιατί μόνο μὲ τὴ σωστὴ ἀξιολόγηση τῆς ἱστορικῆς ἐμπειρίας μποροῦμε νὰ δημιουργήσουμε προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἐθνικὴ προκοπή.

Στὶς 28 τοῦ Ὀκτώβρη τοῦ 1940 ὁ φασισμὸς ποὺ ταυτίζεται μὲ τὴν ἔννοια τοῦ σκοταδισμοῦ καὶ τῆς καταπίεσης, χτυποῦσε τὴν πόρτα τῆς Ἑλλάδας. Ζητοῦσε «γῆν καὶ ὕδωρ». Ζητοῦσε νὰ καθυποτάξει τὴν περήφανη ἑλληνικὴ ψυχὴ, νὰ κουρελιάσει τὴν προαιώνια ἀρετὴ τοῦ Ἑλλήνα.

Τότε, ὅπως καὶ πάντα, δὲν ὑπῆρξε κανένα δίλημμα. Ὅταν ἦλθε

ή φασιστική επίθεση, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐνωμένος καὶ σύσσωμος ξεχύθηκε στοὺς δρόμους μὲ δύναμη, μὲ πάθος, μὲ ἐνθουσιασμό. Οἱ Ἕλληνες πατριῶτες πρόταξαν τὰ στήθια τους στὸ ξένο φασισμό καὶ ὄρθωσαν τὸ ΟΧΙ τους δυναμικὸ καὶ νικηφόρο, γράφοντας τὸ δοξασμένο ἔπος τῆς Ἀλβανίας.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἀψηφώντας τότε ἀριθμητικὲς ἀναλογίες καὶ ρεαλιστικοὺς ὑπολογισμούς, καταξίωσε τὸ ἔνδοξο παρελθὸν καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς φυλῆς. Ἐπιβεβαίωσε γιὰ μία ἀκόμα φορὰ ὅτι ἡ μεγαλοσύνη στοὺς λαοὺς μετριέται μὲ τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα, τὴν ἀπόφαση γιὰ θυσία καὶ «τῆς καρδιάς τὸ πύρωμα».

Ἀλλὰ μὲ τίς ὑπέροχες νίκες του κατὰ τοῦ φασισμού, ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἐπιβεβαίωνε ἀπλῶς τὸ μεγαλειώδες παρελθὸν του. Οὐτε περιέσωζε μόνον τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Συνέβαλλε σὲ κάτι πιὸ συγκεκριμένο. Ἡ ἀπόκρουση τῆς εἰσβολῆς τοῦ φασισμού τοῦ Μουσολίνι ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα, ἡ συντριβὴ τῆς ἰταλικῆς ἐπίλεκτης μεραρχίας «Τζούλια» στὴν Πίνδο, ἦταν ἡ πρώτη ἥττα τοῦ Ἄξονα στὴν Εὐρώπη. Γιὰ νὰ καταλάβει κανεὶς τὴ σημασία της, ἀρκεῖ νὰ θυμηθεῖ πῶς, ὡς τὸ καλοκαίρι τοῦ 1940, ἡ Αὐστρία, ἡ Τσεχοσλοβακία, ἡ Πολωνία, ἡ Νορβηγία, ἡ Δανία, τὸ Βέλγιο, ἡ Ὁλλανδία, ἡ Γαλλία -δηλαδὴ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς Εὐρώπης- εἶχαν ὑποταχθεῖ στὴ σιδερένια βία τῆς ναζιστικῆς Γερμανίας. Μέσα σὲ αὐτὲς τίς συνθηκὲς ὁ νικηφόρος ἀγώνας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὀρθώθηκε, μὲ μία θαυμαστὴ ὁμοψυχία, ὑπεράσπισε τὰ σύνορα τῆς χώρας του, ἐδίωξε τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ κούρελίαςε τὸν μῦθο γιὰ τὸ ἀήττητο τοῦ Ἄξονα.

Ἡ ἀντίσταση τῆς Ἑλλάδας ἐνάντια στὸν φασισμό καὶ ἀργότερα ἐνάντια στὸν ναζισμό, εἶχε ἓνα πολὺ σπουδαῖο ἀποτέλεσμα, ἡ συμβολὴ τοῦ ὁποῖου στὴν ἔκβαση τοῦ πολέμου ἦταν οὐσιαστική. Ἐξαιτίας τῆς ἀντίστασης ποὺ συνάντησε στὴν Ἑλλάδα, ὁ Χίτλερ ἀναγκάστηκε νὰ ἀναβάλει τὴν ἐπίθεσή του ἐναντίον τῆς Σοβιετικῆς Ἐνωσης γιὰ τόσες ἐβδομάδες, ὅσες ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ μὴν

πέσει ή Μόσχα. Επίσης έδωσε τόν χρόνο στην Άγγλία νά σταθεροποιήσει τίς θέσεις της στη Μεσόγειο, πράγμα πού απέτρεψε τά σχέδια του Άξονα γιά κατάληψη τής Βόρειας Άφρικής. Όλα αυτά συνέβαλαν στο νά κερδηθεί άργότερα ή μεγάλη νίκη από τούς συμμάχους.

Ό Έλληνικός λαός στάθηκε ό Ακρίτας τής Εύρώπης καί όλων τών ελεύθερων λαών. Άγωνίστηκε γιά νά προασπίσει τήν έλευθερία καί τά δίκαιά του, κι έγινε ό κυματοθραύστης πάνω στον όποιο έσπασαν τά κύματα τής βαρβαρότητας καί τής βίας. Η μικρή Ελλάδα στάθηκε ό μεγάλος φρουρός τών ιδανικών της έλευθερίας καί τής δικαιοσύνης καί έμψύχωσε τούς λαούς πού είχαν κατατρομάξει από τή λαίλαπα του φασισμού καί τίς σιδερόφρακτες στρατιές του Χίτλερ καί του Μουσολίνι. Με τίς θυσίες, τούς αγώνες, τήν τόλμη καί τήν άρετή ό υπέροχος Έλληνικός λαός άνέτρεψε τά πλασματικά ίσοζύγια καί άναδείχθηκε βασικός συντελεστής τής συντριβής του ναζισμού καί του φασισμού.

Όταν οί Έλληνες πατριώτες έπαιρναν τήν ήρωική απόφαση νά άντισταθούν στίς σιδερόφρακτες στρατιές του Μουσολίνι, γνώριζαν ότι οί περισσότερες χώρες τής Εύρώπης είχαν γονατίσει μπροστά στην ύπεροπλία τών Δυνάμεων του Άξονα. Στο σταυροδρόμι τής Ιστορίας ή Ελλάδα είχε νά εκλέξει μεταξύ της ύποταγής καί τής άτίμωσης καί του αγώνα καί τής θυσίας. Ό Έλληνισμός είπε ΟΧΙ στην άτίμωση, γνωρίζοντας πόσο δύσκολη καί αίματηρή θά ήταν ή μάχη. Ό Έλληνικός στρατός ήταν όλιγάριθμος καί φτωχά έξοπλισμένος σέ σύγκριση με τίς 300.000 άνδρες τής 9ης καί 11ης Ιταλικής στρατιάς.

Γιά άλλη μία φορά έπαληθεύονταν τά λόγια του θαυμάσιου Μακρυγιάννη τής επανάστασης του 1821: «**Η τύχη, μάς έχει τούς Έλληνες πάντοτε όλίγους. Αρχή καί τέλος, παλαιόθεν καί ως τώρα, όλα τά θηρία πολεμοῦνε νά μάς φάνε καί δέν μποροῦν. Τρώνε από μάς καί μένει καί μαγιά. Καί οί όλίγοι αποφα-**

σίζουν νὰ πεθάνουν. Κι ὅταν κάνουν αὐτὴ τὴν ἀπόφαση, λίγες φορές χάνουν καὶ πολλές κερδίζουν. Ἡ θέση ὅπου εἴμαστε σήμερα εἶναι τοιαύτη. Καὶ θὰ δοῦμε τὴν τύχη μας οἱ ἀδύνατοι μετὸς δυνατοῦς».

Ἡ ἀντίσταση στοὺς εἰσβολεῖς δὲν ἦταν εὐκόλη γιατί οἱ εἰδικές συνθήκες ἦταν ἐξαιρετικά δύσκολες. Δὲν ὑπῆρχαν δρόμοι καὶ μεταφορικά μέσα. Οἱ στρατιῶτες ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ βαδίζουν ἑκατοντάδες χιλιόμετρα μέσα στὸ χιόνι. Οἱ κακουχίες ἦταν ἀπερίγραπτες, ὅμως οἱ Ἕλληνες στρατιῶτες τὶς ξεπέρασαν μὲ τρόπο ἀξιοθαύμαστο. Εἶναι λάθος νὰ φανταζόμαστε τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς Πίνδου σὰν ὑπεράνθρωπους. Ἦταν κοινοὶ ἄνθρωποι, ποὺ ὅμως εἶχαν πάρει συνειδητὰ τὴν ἀπόφασή τους. Ἀγαποῦσαν μὲ πάθος τὴ ζωὴ τους, ὅμως δὲν ἤθελαν ἀπλῶς καὶ μόνο νὰ ζήσουν. Ἀσχετα ἀπὸ τὸ ποιὸ θὰ ἦταν τὸ τίμημα, ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι. Εἶχαν κάμει τὴν ἐκλογή τους καὶ στάθηκαν ἀκλόνητοι στὴν ἀπόφασή τους. Νὰ ἀντισταθοῦν μὲ κάθε θυσία στὴ βία.

Γιὰ τὸ ἑλληνικὸ ὀλοκαύτωμα στὰ βουνὰ τῆς Πίνδου καὶ τὴν ἥρωικὴ ἀντίσταση τῆς Ἑλλάδας γράφτηκαν πολλὰ ἀπὸ τοὺς ξένους. Οἱ μεγάλοι τῆς ἐποχῆς Τσιώρτσιλ, Ἀϊζενχάουερ καθὼς καὶ ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Μόσχας, μὲ λόγια καὶ σχόλιά τους ἐξύμνησαν τὸ μεγαλεῖο τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ ἀρετῆς, τῆς ἀντρειοσύνης καὶ τῆς λεβεντιάς ἀλλὰ καὶ τὴ μεγάλη σημασία τῆς ἑλληνικῆς ἀντίστασης.

Ὁ Τσιώρτσιλ, ὁ ἀρχιτέκτονας τῆς νίκης τῶν Συμμάχων, διακήρυττε ὅτι «**μαχόμενοι μὲ τὴν Ἑλλάδα ἐναντίον τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ θὰ μοιραστοῦμε τὴν κοινὴ νίκη**». Ὁ Βρετανὸς Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Νόελ Μπάϊνκερ ἔλεγε τότε: «Σήμερα στὸ Λονδίνο καὶ σὲ ὅλοκληρο τὸν κόσμον ὅλοι οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι θυμοῦνται τὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι ἀναπολοῦν τὸν ὑπέροχο τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἡ Ἑλλάδα ἀντιμετώπισε τὴν ἀνανδρὴ ἐπι-

θεση, τὴ στιγμὴ πού τὰ ἄλλα ἔθνη ὑπέκυπταν τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο στὴ βία τοῦ Ἄξονα... Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐλληνικῆς ἀντίστασης γίνονται αἰσθητὰ ἀκόμα καὶ σήμερα. Ὁ κόσμος πραγματικὰ δὲν δικαιοῦται νὰ λησμονήσῃ τὰ ἐλληνικὰ κατορθώματα κατὰ τὴν ἱστορικὴ ἐκείνη στιγμὴ».

Ἀπὸ τὸν πανεθνικὸ αὐτὸ συναγερμὸ δὲν ἦταν δυνατό νὰ ἀπουσιάσουν οἱ Κύπριοι. Στὶς 28 τοῦ Ὀκτώβρη, 35 Κύπριοι φοιτητὲς κατατάγηκαν ὡς ἐθελοντὲς στὸν ἐλληνικὸ στρατὸ καὶ πολέμησαν μὲ μεγάλη γενναιότητα στὸ Ἀλβανικὸ Μέτωπο. Πῆραν μέρος στὶς μάχες, στὰ βουνὰ Δόντι καὶ Γκόλικο. Στὸ Τεπελένι, δύο Κύπριοι φοιτητὲς ἱατρικῆς, οἱ Λουκῆς Λιασιδῆς καὶ Βαρνάβας Σιερίφης ἔπесαν ἥρωικά. Πρέπει νὰ ἀναφέρουμε ὅτι μετὰ τὴν ἰταλικὴ ἐπίθεση ἐναντίον τῆς Ἑλλάδας, 30.000 Κύπριοι κατατάγηκαν στὸν Βρετανικὸ Στρατὸ καὶ πολέμησαν στὴν Ἑλλάδα, τὴν Αἴγυπτο καὶ τὴ Λιβύη καὶ πῆραν μέρος στὴ μάχη τῆς Κρήτης. Στὴ Βρετανικὴ Δύναμη, πού στάλθηκε ἀπὸ τὴ Μέση Ἀνατολὴ νὰ πολεμήσῃ στὴν Ἑλλάδα, περιλαμβάνονταν καὶ 5.000 Κύπριοι, οἱ μισοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους σκοτώθηκαν, τραυματίστηκαν ἢ συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι. Ἀκατάλυτοι δεσμοὶ αἵματος, λοιπόν, συνδέουν τὸ μαρτυρικὸ νησί μας μὲ τὴ Μητρόπολη τοῦ Ἑθνους, καταμαρτυρώντας ἔτσι τὴν κοινὴ καὶ ἀδιαίρετη μοῖρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Σήμερα πού ὁ λαὸς μας περνᾷ τὶς πιὸ κρίσιμες ὥρες τῆς ἱστορικῆς ζωῆς του, σὲ ἓναν ἀγώνα γιὰ φυσικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐπιβίωση, δέχεται τὰ ρωμαλέα μηνύματα πατριωτισμοῦ, ἔφεσης θυσίας, πίστεως καὶ ἀγωνιστικότητος πού ἀναβλύζουν ἀπὸ τὴ μνήμη τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, ὡς πηγὲς ἀνανέωσης τῶν ἀγωνιστικῶν του δυνάμεων. Ἐπιβεβαιώνει τὴ σταθερὴ καὶ ἀταλάντευτὴ θέση καὶ ἀπόφασή του νὰ διεκδικήσῃ τὰ καταπατημένα δίκαιά του μὲ αὐξημένη ἀποφασιστικότητα μέχρι τὴ δικαίωση.

Σήμερα, πού ἡ ψυχὴ μας ἀναπτερώνεται ἀπὸ τὴν Ἐπέτειο τῆς

28ης Ὀκτωβρίου, ὀφείλουμε νὰ ἀντλήσουμε τὰ κατάλληλα διδάγματα καὶ νὰ ἐνεργοποιήσουμε τὴν ἱστορικὴ μας μνήμη. Πρέπει νὰ δοῦμε καὶ νὰ ἀξιολογήσουμε σωστὰ καὶ τὶς ἀρετὲς τοῦ Ἑθνους ἀλλὰ καὶ τὶς ἀδυναμίες μας καὶ νὰ στρατεύσουμε τὶς δυνάμεις μας στὴν ὑπηρεσία τῆς ἐθνικῆς καὶ φυσικῆς μας ἐπιβίωσης.

Τὸ φῶς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ὀριοθετεῖ τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας μας. Σήμερα ποὺ ἡ Κύπρος σηκώνει τὸ σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου της καὶ ποὺ τὰ ὄνειρα αἰώνων ἀντιμετωπίζουν κίνδυνο διάλυσης κάτω ἀπὸ τὴν ὠμὴ βία τῆς τουρκικῆς κατοχῆς, ὀφείλουμε νὰ ἐμπνευστοῦμε ἀπὸ τὸ ἔπος τοῦ 1940.

Κύριε Πρόεδρε,

Μακαριότατε,

Ἡ ἱστορία καὶ οἱ σημαντικὲς στιγμὲς της δὲν ἀποτελοῦν ἀντικείμενο μελέτης γιὰ νὰ γνωρίσουμε τί κατόρθωσαν ἄλλοι στὸ παρελθόν, ἀλλὰ γιὰ νὰ μάθουμε τί εἶναι σωστὸ νὰ πράξουμε καὶ ἐμεῖς στὸ παρὸν καὶ στὸ μέλλον. Γιατί τὸ παρελθόν εἶναι τὸ μαντεῖο, ἀπ' ὅπου πρέπει νὰ ἀντλοῦμε χρησμούς γιὰ τὸ μέλλον. Γι' αὐτὸ ἡ ἀναδρομὴ στὶς μεγάλες στιγμὲς τῆς ἐποποιίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ἡ μελέτη τῶν ἔργων καὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔπους τοῦ 40, ὅπως καὶ τοῦ δικοῦ μας ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα, εἶναι ἡ προσφορότερη μέθοδος αὐτογνωσίας γιὰ κάθε στοχαζόμενο Κύπριο Ἑλληνα. Μᾶς προσφέρει τὰ φωτεινότερα παραδείγματα τῶν ἀρετῶν, τὴν ἀπίστευτὴ ἀντοχὴ τῆς ἱστορικῆς συνειδήσεως, τὴν πίστη στὴν Ἰδέα τῆς Ἑλευθερίας, τὴν εὐψυχία, τὴν τόλμη, τὴν πρωτοβουλία, τὴ δύναμη τῆς προσωπικότητος τῶν Ἑλλήνων.

Καὶ σήμερα; 73 χρόνια ἀπὸ τὸ ΟΧΙ καὶ μερικὲς δεκαετίες μετὰ τὸν ὑπέροχο ἀγώνα τοῦ 55-59, πιστὸ πρότυπο τῆς ἐθνεγερσίας τοῦ '21 καὶ τῆς ἀντίστασης τοῦ '40, ἀντιμετωπίζουμε δραματικὲς συνθήκες. Μία μοιρασμένη πατρίδα καὶ μία διαρκὴ ἀπειλὴ γιὰ

τὴν ἀνακοπὴ τῆς ἱστορικῆς συνέχειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Κύπρο. Ποιο εἶναι τὸ χρέος μας μέσα σὲ αὐτὲς τὶς συνθήκες; Θὰ ἐξαντλούμαστε σὲ πανηγυρικοὺς ποὺ ἐξατμίζονται μὲ τὴν παρέλευση τῶν ἐπετείων;

Ἡ βαριά κληρονομιά, ποὺ τιμοῦμε σήμερα, μᾶς ὑπαγορεύει ἄλλα καθήκοντα. Νὰ ἀγωνιστοῦμε ἀταλάντευτα καὶ ἀνυποχώρητα γιὰ τὸν τερματισμὸ τῆς κατοχῆς, τὴν ἐνότητα τοῦ κράτους, τοῦ λαοῦ, τῶν θεσμῶν, τῆς οἰκονομίας, τὴ διασφάλιση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῶν βασικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ συνόλου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Νὰ δώσουμε τὸ μήνυμα ὅτι ὁ Κυπριακὸς Ἑλληνισμὸς δὲν θὰ γονατίσει. Naί, μὲ σωφροσύνη. Ἀσφαλῶς μὲ ὑπευθυνότητα ἀλλὰ καὶ μὲ ἀπόρριψη τῆς λογικῆς τῆς ἀποδοχῆς τῆς ὑπέρτερης δύναμης τοῦ κατακτητῆ. Καὶ μὲ ἄρνηση συνεχῶν ὑποχωρήσεων στὶς πιέσεις ξένων, ποὺ ἀντὶ νὰ στρέφονται πρὸς τὴν πλευρὰ τοῦ κατακτητῆ καὶ παραβάτη τοῦ διεθνoῦς δικαίου ἐξακολουθοῦν, υἱοθετώντας κυνικὰ πολιτικὴ δύο μέτρων καὶ δύο σταθμῶν, νὰ ἀνατρέπουν καθημερινὰ κάθε ἔννοια ἠθικῆς καὶ δικαιοσύνης.

Τὸ καθῆκόν μας σήμερα ἀπέναντι στὴν ἱστορία καὶ τὸν πολιτισμὸ μας εἶναι, ἢ μὲ κάθε κόπο καὶ κάθε θυσία ἀποτροπὴ τῶν κινδύνων ποὺ ἀπεργάζονται στὴν πατρίδα μας οἱ ἐχθροὶ τῆς ἐλευθερίας. Θὰ πρέπει νὰ καταστήσουμε σαφὲς ὅτι δὲν εἴμαστε διατεθειμένοι νὰ ξεγράψουμε δικαιώματα καὶ νὰ ξεχάσουμε δίκαια. Κανένας ἐκβιασμός, καμιὰ ἀπειλή, καμιὰ δυσκολία καὶ καμιὰ πίεση δὲν πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴν ταπεινωτικὴ συνθηκολόγηση.

Ἡ Κύπρος δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει νὰ παραμείνει ἡ μόνη μοιρασμένη χώρα στὴν Εὐρώπη, ὅταν ἡ ἴδια ἡ Εὐρώπη προχωρεῖ πρὸς τὴν ἐνοποίησή της. Δὲν μπορεῖ ἡ Εὐρώπη νὰ ἀνέχεται στὸ κατώφλι τῆς τὴν παρουσία ἑνὸς στρατοῦ κατοχῆς, σὲ μία χώρα μέλος τῆς Ε.Ε.

Ἡ Κύπρος, στὸν δύσκολο δρόμο της, ἐνισχύεται γιατί νοιώθει δίπλα της τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος. Στρατεύεται ὁ Ἑλληνισμὸς στὸν ἀγώνα τῆς Κύπρου, γιατί συνειδητοποιεῖ πὼς κοινὴ εἶναι ἡ μοῖρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ πὼς ἂν χαθεῖ ὁ ἀγώνας αὐτός, θὰ σημειωθεῖ ἓνα βαθὺ ρῆγμα στὴν περίμετρο τοῦ Ἑθνους. Γι' αὐτὸ ἐκεῖνο πού τώρα ἀπαιτεῖται, περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε, εἶναι ἡ ἐθνικὴ ὁμοψυχία καὶ ἡ συσπείρωση τοῦ συνόλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸν ἀγώνα γιὰ δικαίωση. Μὲ ἀξιοποίηση τῶν νέων γεωστρατηγικῶν, γεωπολιτικῶν καὶ γεωοικονομικῶν δεδομένων στὴν περιοχὴ μας, πού ἀνέτρεψαν ἰσορροπίες δεκαετιῶν.

Εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη ὕστερα ἀπὸ 39 χρόνια ἄκαρπων διαδικασιῶν γιὰ λύση τοῦ Κυπριακοῦ νὰ ἀκολουθήσουμε πολιτικὲς πού δὲν θὰ ἀνακυκλώνουν ἓνα ἀδιέξοδο παρελθόν.

Μὲ σαφὴ καὶ μὴ ἐπιδεχόμενη ἀμφισβήτησης διαπραγματευτικὴ βάση, πρὸ οἰωνδῆποτε νέων συνομιλιῶν.

Μὲ διαμόρφωση περιγράμματος λύσης τοῦ Κυπριακοῦ τὸ ὁποῖο νὰ ὀριοθετεῖ τὰ ὅρια ἀσφαλείας γιὰ τὴν ἐθνικὴ καὶ φυσικὴ ἐπιβίωση τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ. Στὴ βάση τοῦ κοινοῦ ἀνακωνωθέντος τοῦ Ἑθνικοῦ Συμβουλίου τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 2009.

Μὲ ἀξιοποίηση τῆς εὐρωπαϊκῆς ιδιότητος τῆς χώρας μας ἀλλὰ καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν φιλοδοξιῶν τῆς Τουρκίας, γιὰ νὰ ὑποχρεωθεῖ νὰ τερματίσει τὴν κατοχὴ καὶ νὰ ἀποδεχθεῖ λύση στὴ βάση τῶν Ἀρχῶν τοῦ Διεθνοῦς καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαίου.

Ὁ ἀγώνας μας εἶναι ἀγώνας ζωῆς, εἶναι ἀγώνας δικαίου καὶ σὲ τέτοιους ἀγῶνες δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀποτυχία. Πρέπει νὰ πορευτοῦμε μὲ συστράτευση δυνάμεων καὶ ἐνότητα. Τὴν χρειάζομαστε τὴν ἐνότητα, ὅχι σὰν ἄχρωμη εὐχή, ἀλλὰ σὰν κοινὸ μέτωπο γιὰ μακροχρόνιο ἀγώνα ἐθνικῆς ἐπιβίωσης καὶ ἀπελευθέρωσης. Ἐπι-

βάλλεται νὰ πρυτανεύσει φρόνημα ἀγωνιστικὸ καὶ πνεῦμα ὁμοψυχίας καὶ ἀδιάσπαστης ἐθνικῆς ἐνότητος. Γιατί στὸν δύσκολο ἀγῶνα ποὺ διεξάγει ὁ Κυπριακὸς Ἑλληνισμὸς καμιά συμπάρασταση δὲν μπορεῖ νὰ ἀξιοποιηθεῖ καὶ κανένας στόχος δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ χωρὶς καθολικὴ καὶ ἀνεπιφύλακτη συσπείρωση γύρω ἀπὸ τὸν ὑπέρτατο σκοπὸ τῆς σωτηρίας τῆς Κύπρου. Ἡ μάχη τῆς Κύπρου θὰ κερδηθεῖ, ἂν ὑπάρξει ἐσωτερικὸ μέτωπο χωρὶς ρωγμὲς καὶ χωρὶς ἐντάσεις, ἓνα μέτωπο ἀφοσιωμένο στὴν πάλη γιὰ τὴ σωτηρία τῆς Κύπρου.

Κύριε Πρόεδρε,

Μακαριότατε,

Ἡ φετινὴ ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου βρίσκει τὴν Κύπρο στὴ δίνη τῆς βαθεῖας οἰκονομικῆς κρίσης καὶ τῆς συνακόλουθης κρίσης, τῆς κλιμακούμενης ἔλλειψης ἐμπιστοσύνης τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ πολιτικὸ σύστημα καὶ τοὺς θεσμούς.

Οἱ πολῖτες εἶναι θυμωμένοι, ἀγανακτισμένοι, ὀργισμένοι. Καὶ θυμῶνουν, ἀγανακτοῦν καὶ ὀργίζονται περισσότερο, ὅταν τὸ πολιτικὸ σύστημα καὶ τὸ πολιτικὸ προσωπικόν, τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ τὰ πολιτικὰ πρόσωπα ἐπιχειροῦν νὰ ἀποποιηθοῦν εὐθυνῶν γιὰ τὴ σημερινὴ κρίση στὴν οἰκονομία, τὴν ἀνεργία, τὴν κοινωνικὴ δυστυχία, τὰ φαινόμενα διαφθορᾶς, διαπλοκῆς καὶ λεηλασίας τοῦ δημοσίου χρήματος.

Ἡ κατάπτωση τοῦ πολιτικοῦ ἥθους, ἡ πτώχευση ἀρχῶν καὶ ἀξιῶν, ἡ προσπάθεια κομματικῆς ποδηγέτησης κάθε θεσμοῦ στὴ δημόσια ζωὴ δὲν εἶναι ἔργο ἐξωγήινων. Εἶναι ἔργο τοῦ πολιτικοῦ συστήματος. Καὶ γιὰ νὰ ὑπάρξει ἡ ἀναγκαία κάθαρση καὶ ἀναγέννηση, εἶναι ἀναγκαία μία γενναϊόψυχη αὐτοκριτικὴ χωρὶς εὐθυνοφοβία. Χωρὶς ἰσοπεδώσεις, ποὺ τείνουν νὰ συγκαλύψουν ἐνόχους καὶ ἐνοχέες. Γιατί ἡ ἰσοπέδωση ὑπευθύνων καὶ εὐθυνῶν, ἡ ἐξίσωση καὶ ἐξομοίωση ἐνόχων καὶ ἀθῶων ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἐνό-

χους καὶ τοὺς διευκολύνει στὴ συνέχιση τοῦ φθοροποιοῦ τους ἔργου.

Ὅφειλουμε νὰ λάβουμε τὸ ἐκκωφαντικὰ ἡχηρὸ μήνυμα τῶν πολιτῶν. Νὰ μὴν ἀρνούμαστε καὶ νὰ μὴν ἀπεκδυόμαστε εὐθυνῶν. Νὰ ὑποβληθοῦμε στὴν ἀναγκαία αὐτοκριτική, ποὺ εἶναι τὸ πικρὸ μέν, πλὴν ὅμως ἀναγκαῖο φάρμακο γιὰ τὴ θεραπεία. Σὲ καμιά περίπτωση ἡ εὐθύνη γιὰ τὴν κρίση δυσπιστίας καὶ τὴν κρίση τοῦ πολιτικοῦ συστήματος δὲν πρέπει νὰ ἐπιρρίπτεται στοὺς πολίτες. Οἱ εὐθύνες πρέπει νὰ ἀναζητοῦνται στὴ βαθμιαία φθορὰ τοῦ πολιτικοῦ συστήματος. Στὴν ἀναποτελεσματικότητα τῆς πολιτικῆς διαδικασίας, στὶς λειτουργίες τῶν πολιτικῶν φορέων, σὲ φαινόμενα διαφθορᾶς καὶ ἀτιμωρησίας.

Θὰ πρέπει ἀκόμα ἡ αὐτοκριτικὴ νὰ ἐπεκταθεῖ καὶ στὶς συμπεριφορὲς τῶν τελευταίων δεκαετιῶν. Στὸ κυνήγι τοῦ εὐκόλου κέρδους, τοῦ ἄκρατου ἀτομικισμοῦ, τῆς ἀπληστίας, τῆς ἐπιδειξιομανίας, τοῦ μιμητισμοῦ, τοῦ νεοπλουτισμοῦ, τῆς ὑπερκατανάλωσης, τῆς ἀσυλλόγιστης ψηφοθηρικῆς διόγκωσης τοῦ δημόσιου τομέα, τῆς ἀλόγιστης συμπεριφορᾶς μικρομεγαλισμοῦ τῶν κυπριακῶν τραπεζῶν, τῆς ἀποσάθρωσης τῶν δικτύων κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης. Ὅλα αὐτὰ εἶναι «τὰ ἄνθη» τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐφορο ἔδαφος στὸ ὁποῖο εὐκόλα φύτρωσε καὶ εὐδοκίμησε ἡ οἰκονομικὴ κρίση. Αὐτὴ ἡ κρίση βρῆκε τὴν κυπριακὴ κοινωνία ἀνοχύρωτη, ἀπογυμνωμένη ἀπὸ τὸν παραδοσιακό της χαρακτήρα. Αὐτὸ τὸν χαρακτήρα ποὺ τῆς ἐπέτρεψε νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἐθνικὴ καταστροφὴ τοῦ 1974 καὶ νὰ ἐπιτύχει τὴν ἐθνικὴ, οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀναγέννηση.

Τὸ πολιτικό, κοινωνικὸ καὶ οἰκονομικὸ μοντέλο ποὺ υἱοθετήθηκε ἀργότερα, ὁδήγησε σὲ κακοήθεις μεταλλάξεις σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ δημόσιου βίου. Στὴν πολιτικὴ, τὴν οἰκονομία, τὴν παιδεία, τοὺς ἀξιακοὺς κώδικες τῆς κοινωνίας.

Σε καμιά περίπτωση ή ευθύνη για την άπαξίωση της πολιτικής, ως χρήσιμης διαδικασίας προορισμένης να επιδιώκει τὸ «κοινὸ καλὸ», δὲν βαρύνει τὴν κοινωνία. Ἡ ἀντιμετώπιση τῆς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ θεσμικῆς κρίσης, δὲν εἶναι ἀρκετὸ νὰ ἐπιδιώκεται μὲ τὰ ὅποια μέτρα οἰκονομικοῦ χαρακτήρα. Οἱ ἀλλαγές εἶναι τώρα ἀναγκαῖες ὅσο ποτέ. Σὲ ἕναν κόσμον ποὺ μεταβάλλεται ραγδαία καὶ γίνεται ὅλο καὶ περισσότερο ἀνταγωνιστικός, ἡ Κύπρος χρειάζεται τομὲς ποὺ θὰ σαρώσουν τὶς ἀγκυλώσεις τοῦ χθὲς καὶ τὰ κατεστημένα τοῦ σήμερα. Χρειάζεται νὰ δώσουμε πειστικὲς ἀπαντήσεις γιὰ τὴν ἀνάκτηση τῆς αὐτοδυναμίας τοῦ πολιτικοῦ συστήματος, γιὰ ἕνα μοντέλο διακυβέρνησης ποὺ θὰ ρυθμίζει ἕνα σύγχρονο, ἀποκεντρωμένο, φιλικὸ καὶ ἀποτελεσματικὸ δημόσιο τομέα. Ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὸ σαράκι τῶν πελατειακῶν σχέσεων.

Ἡ ἀλλαγὴ εἶναι ὅρος καὶ προϋπόθεση γιὰ τὴ λειτουργία τῆς δημοκρατίας. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐπανεκκίνηση τῆς οἰκονομίας καὶ δόμησης ἑνὸς νέου δικτύου κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης. Ἡ δημοκρατία, πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ, ἀποκτᾷ νόημα καὶ περιεχόμενο, μόνο ὅταν ὁδηγεῖ σὲ μία κοινωνία ἐλευθερίας, ἀλληλεγγύης καὶ συνοχῆς. Σήμερα, ἡ δημοκρατία χρειάζεται ἕνα καινούργιο ζωγόνο ἄνεμο ἀξιοκρατίας, ἀξιοπρέπειας καὶ ἐμπιστοσύνης, ἕναν ἄνεμο ποὺ θὰ σαρώσει τὶς στρεβλώσεις τῶν πελατειακῶν σχέσεων καὶ τὶς κάθε εἴδους διαμεσολαβήσεις στὸ Κράτος καὶ γιὰ τὴν προάσπιση τῶν ἀτομικῶν καὶ κοινωνικῶν δικαιωμάτων.

Οἱ πολῖτες ἀναμένουν καὶ ἀπαιτοῦν ἀποκατάσταση τῆς πολιτικῆς ἀξιοπιστίας, τῆς ἐντιμότητος καὶ τῆς ἠθικῆς στὴν πολιτικὴ. Ἀπαιτοῦν πρωτοβουλίες γιὰ μία συνολικὴ ἀναγέννηση τῆς κοινωνίας, τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν προοπτικῶν. Μόνο ἔτσι θὰ «**ξαναβροῦμε τὴ ψυχὴ μας**», τὴν αὐθεντικότητά μας, τὴν πίστη μας σὲ ἀρχές καὶ ἀξίες καὶ θὰ δρομολογήσουμε τὴν οἰκονομικὴ, κοινωνικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐπανεκκίνηση.

Κύριε Πρόεδρε,

Μακαριότατε,

**Τιμοῦμε σήμερα τὴν 28η Ὀκτωβρίου, ὄχι σὰν μία ἀπλὴ ἐπέ-
τειο, ἀλλὰ σὰν μία ἐθνικὴ ὑποθήκη. Τὴ μετατρέπουμε σὲ βίωμα
καὶ ἀγώνα. Ἀντλοῦμε τὸ μεγάλο της μήνυμα ποὺ στὴν πραγμα-
τικότητα εἶναι μήνυμα αἰσιοδοξίας, ἐλπίδας, πίστεως καὶ ἐγκαρ-
τέρησης. Εἶναι τὸ αἰώνιο μήνυμα, πὼς ὅταν οἱ λαοὶ εἶναι προικι-
σμένοι μὲ ἀρετὴ καὶ ἐμποτισμένοι μὲ βαθειὰ ἱστορικὴ συνείδηση,
δὲν ὑπολογίζουν τὴν ὕλική ἰσχὺ καὶ τὰ πολεμικὰ σίδερα, γιατί
γνωρίζουν πὼς ἡ ζωὴ τους πραγματώνεται μὲ πράξεις ἀρετῆς καὶ
μὲ θυσίες. Εἶναι ὅμως καὶ δίδαγμα τρανόν, πὼς οἱ μεγάλες πρά-
ξεις τῶν λαῶν φέρουν τὸ φωτοστέφανο ἠθικῆς νίκης, ὅταν τὸ
πνεῦμα τῆς ψυχικῆς ἐνότητας πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενο σκοπὸ
καταυγάζει τὸ εἶναι τους.**

Τὸ ἔθνος ὁλόκληρο, στὶς 28 τοῦ Ὀκτώβρη τοῦ 40, παρουσιά-
στηκε καὶ ἔδρασε μονολιθικά, **ἐνωμένο γιὰ νὰ προασπίσει τὴν
τιμὴ του καὶ τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια.** Αὐτὴ ἡ ἀρετὴ τῆς
φυλῆς ξανάζησε μὲ τὸν πατριωτισμό, τὴν ἀγωνιστικὴτητα καὶ
τὴν αὐτοθυσία τῶν ἡρωικῶν παιδιῶν τῆς Κύπρου, ποὺ πότισαν
μὲ τὸ αἷμα τους τὶς βουνοκορφές καὶ τὰ λαγκάδια τοῦ μαρτυρι-
κοῦ νησιοῦ μας στὴν ὕστατη προσπάθεια νὰ κρατήσουν τὶς Θερ-
μοπύλες κάτω ἀπὸ τὶς πιὸ δύσκολες συνθῆκες. Φόρο τιμῆς ἀπο-
τίουμε καὶ σὲ αὐτούς, σήμερα.

**Τὴν ἀρετὴ τῆς ἐνότητας, ἀγωνιστικότητος καὶ τοῦ ἡρωισμοῦ
ὅλων αὐτῶν ποὺ ἔναι τὸ ἀνέσπερο φῶς τοῦ πνεύματος τῆς με-
γάλης ἐπετείου, καλούμαστε σήμερα νὰ συλλάβουμε καὶ νὰ
βιώσουμε. Αὐτὸ εἶναι ποὺ ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους ἐμᾶς ἱστορικὴ καὶ
ἠθικὴ προσταγή.**